

HGA101 – PENGANTAR GEOGRAFI

SIDANG AKADEMIK 2020/2021

SEMESTER 2

Soalan:

HURAIKAN CIRI-CIRI PENDUDUK DI DAERAH/NEGERI ANDA TINGGAL,
FAKTOR-FAKTOR YANG MEMBAWA KEPADA CIRI-CIRI TERSEBUT, SERTA
KESANNYA KEPADA SOSIOEKONOMI DI DAERAH/NEGERI TERSEBUT.

Disediakan oleh,

Nama : CHRISALYN BULAN CHRISTOPHER

No. Kad Pengenalan : 991020-13-6504

No. Matriks : 145719

Email : chrisalynbulan@gmail.com

No. Soalan : 6

Disediakan untuk:

Nama Pensyarah: PROFESSOR DR SURIATI GHAZALI

1.0 Pengenalan

Berdasarkan soalan yang telah diberikan, saya memilih untuk menerangkan dengan lebih terperinci mengenai negeri tempat tinggal saya iaitu negeri Sarawak. Seperti yang kita ketahui, negara kita Malaysia terdiri daripada 13 buah negeri dan 3 Wilayah Persekutuan (Kuala Lumpur, Labuan dan Putrajaya). Sarawak merupakan negeri yang terbesar di dalam Malaysia dengan keluasan tanahnya melebihi 124,000 kilometer persegi. Perkara ini menjadikan Sarawak membentuk 34.5% daripada jumlah keluasan 329, 750 kilometer persegi negara ini. Selain itu, ia juga merupakan salah satu daripada dua buah negeri di dalam Malaysia yang membentuk Timur Malaysia. Dimana kedudukannya adalah di Kepulauan Borneo, berdekatan dengan negara jiran kita iaitu Indonesia dan Brunei. Kedudukan spesifik bagi negeri Sarawak adalah terletak pada utara garisan khatulistiwa iaitu di antara latitud $0^{\circ}50'$ dan 5°N dan longitud $109^{\circ}36'$ dan $115^{\circ}40'$ E. Sarawak juga merentasi pesisir barat laut Borneo sepanjang 800km. Dimana Sarawak terpisah dari Semenanjung Malaysia ke Barat iaitu, kira-kira 800 km Laut China Selatan. Kemudian, di kepulauan Borneo, Sarawak dicantumkan secara langsung di bahagian Timur Laut dengan negeri Sabah, kesultanan Brunei di tengah dan Kalimantan sebagai sempadan antara Sarawak, Malaysia dengan negara Indonesia.

PETA 1 PETA MALAYSIA

Selain itu, Sarawak juga terbahagi kepada beberapa bahagian. Setakat ini, Sarawak mempunyai 12 bahagian secara keseluruhannya. Iaitu, Kuching, Sri Aman, Sibu, Miri, Limbang, Sarikei, Kapit, Bintulu, Kota Samarahan, Mukah, Betong dan Serian. Dimana, setiap bahagian ini dipimpin oleh seorang residen dan dibahagikan kepada dua ke empat atau lebih kawasan yang juga dikenali sebagai daerah. Sebagai contoh, bahagian Kuching terbahagi kepada tiga daerah iaitu daerah Kuching, Bau dan Lundu. Pembahagian bahagian kepada

beberapa daerah kecil juga berlaku bagi 11 bahagian Sarawak yang lain mengikut keluasan masing-masing. Dimana, bahagian Kuching, Samarahan, Sibu dan Bintulu mempunyai 3 daerah, bahagian Serian, Limbang dan Sri Aman mempunyai 2 daerah, bahagian Sarikei, Kapit dan Betong mempunyai 4 daerah dan hanya bahagian Miri dan Mukah terdiri daripada 5 daerah. Seterusnya, Sarawak juga mempunyai bandar-bandar utama iaitu Bandaraya Kuching, Bandaraya Miri, Mukah, Bau, Sibu, Bintulu, Sri Aman dan Limbang.

PETA 2 PETA SARAWAK

Sejak dahulu lagi, Sarawak diterajui oleh seorang Ketua Menteri yang juga merupakan ketua bagi Kabinet Menteri. Dari 2017 hingga kini, Ketua Menteri Sarawak adalah YAB Datuk Amar Abang Haji Abdul Rahman Zohari Bin Tun Haji Openg. Di Sarawak, Ketua Menteri dilantik oleh Yang di-Pertua Negeri iaitu TYT Pehin Sri Datuk Patinggi Haji Abdul Taib Mahmud pada masa ini. Individu yang dilantik oleh Yang di-Pertua Negeri hendaklah daripada kalangan ahli dalam Dewan Undangan Negeri. Tempoh seseorang ketua menteri memegang jawatan adalah selagi beliau masih memiliki keyakinan dan kepercayaan majoriti dalam Dewan Undangan Negeri Sarawak, maka beliau masih diiktiraf. Namun begitu, pilihan raya tetap diadakan setiap selang 5 tahun sekali. Walaupun negeri Sarawak terdiri daripada pelbagai kaum, bangsa dan agama, namun rakyat Sarawak tetap hidup dengan aman dan harmoni.

2.0 Ciri-ciri penduduk di negeri Sarawak

Terdapat banyak ciri penduduk yang dapat kita lihat dalam demografi penduduk di Sarawak. Menurut Kamus Dewan Edisi Keempat, demografi didefinisikan sebagai kajian tentang ciri-ciri perkembangan penduduk. Antaranya adalah dari segi saiz, kepadatan, taburan, kelahiran dan kematian. Ciri-ciri ini juga diukur dalam tempoh waktu yang tertentu. Kemudian, ciri ini akan membolehkan pengkaji mengetahui kemungkinan-kemungkinan yang membawa kepada perubahan dari segi sosial, ekonomi, pendidikan dan kesihatan sesebuah tempat yang dikaji. Menurut Sonny Harry B.Harmadi dalam buku pengantar demografi, demografi merupakan kajian mengenai segala keadaan dan sikap manusia yang dapat diukur, merangkumi perubahan secara am, keadaan fizikal dan moral. Demografi juga bahkan mengkaji mengenai nombor, taburan, wilayah dan komposisi penduduk serta perubahan dan faktor-faktor yang menyebabkan perubahan tersebut timbul. Biasanya berlaku disebabkan oleh kelahiran, kematian dan migrasi. Berdasarkan beberapa definisi ini dapat dikatakan bahawa demografi penduduk adalah kajian mengenai populasi penduduk dari segi bilangan, struktur dan taburan penduduk yang ditentukan oleh kadar kelahiran, kematian dan migrasi. Namun begitu, terdapat aspek statik dan dinamik pada penduduk. Misalnya, aspek statik ditunjukkan oleh bilangan penduduk. Dimana bilangan penduduk semasa banci diadakan adalah berbeza dengan selepas banci diadakan. Hal ini demikian kerana, berlaku perubahan pada bilangan kelahiran, kematian dan migrasi selepas tarikh banci dilakukan.

Penduduk	2015	2016	2017	2018	2019
Bilangan penduduk ('000)	2,701.5	2,738.7	2,766.3	2,791.7	2,806.0
Kadar pertumbuhan penduduk tahunan (%)	1.4	1.4	1.0	0.9	0.5

Jadual 1 Bilangan dan kadar pertumbuhan penduduk tahunan Sarawak (2015-2019)

Setiap tahun, bilangan penduduk Sarawak semakin meningkat. Buktinya, berlaku penambahan penduduk sebanyak 0.5% pada kadar pertumbuhan penduduk tahunan bagi tahun 2019. Iaitu, peningkatan penduduk daripada 2.79 juta penduduk pada tahun 2018 kepada 2.81 juta penduduk pada tahun 2019 secara keseluruhannya. Jumlah ini merangkumi warganegara dan bukan warganegara Malaysia. Iaitu, pada tahun 2018, jumlah warganegara Malaysia di Sarawak adalah 93.5% berbanding bukan warganegara yang hanya berjumlah 6.5%. Pada tahun 2019, berlaku pertambahan sebanyak 0.4%, membawa kepada 93.9% warganegara di

Sarawak. Berbanding dengan bukan warganegara, berlaku penurunan iaitu sebanyak 0.4% menjadikan peratus bukan warganegara adalah 6.1% pada tahun 2018. Komposisi penduduk di Sarawak pada tahun 2019 adalah Bumiputera (75.7%), Cina (23.7%), India (0.3%) dan lain-lain (0.3%). Manakala pada tahun 2020, komposisi penduduk di Sarawak adalah Bumiputera (71.4%), Cina (22.3%), India (0.3%) dan lain-lain (0.3%). Berlaku penurunan bagi kaum Bumiputera dan Cina manakala India dan lain-lain kekal pada peratus yang sama.

Dari segi jantina, lelaki lebih ramai berbanding perempuan di Sarawak. Buktinya, pada tahun 2019, lelaki berjumlah 1.5 juta orang dan perempuan berjumlah 1.3 juta orang. Manakala pada tahun 2020, lelaki berjumlah 1.46 juta orang dan wanita berjumlah 1.35 juta orang. Walaupun berlaku penurunan bilangan lelaki dan pertambahan bilangan wanita di Sarawak, namun bilangan wanita belum mampu untuk mengatasi jumlah lelaki secara keseluruhan. Tambahan, nisbah jantina penduduk Sarawak adalah kekal bagi tempoh 2015 hingga 2019 dengan nisbah sebanyak 109 lelaki bagi setiap 100 perempuan. Namun begitu, pada tahun 2020, berlaku sedikit penurunan pada nisbah penduduk menjadikannya 108 lelaki bagi setiap 100 perempuan.

Kumpulan umur (%)	2015	2016	2017	2018	2019
Penduduk berumur 0-14 tahun (umur muda)	25.6	24.7	24.0	23.3	22.7
Penduduk berumur 15-64 tahun (umur bekerja)	67.9	68.6	69.0	69.4	69.7
Penduduk berumur 65 tahun dan lebih (umur tua)	6.5	6.7	7.0	7.3	7.6

Jadual 2 Struktur umur penduduk Sarawak (2015-2019)

Seterusnya, dari segi umur. Untuk mengukur struktur umur, umur dibahagikan kepada tiga kategori atau kumpulan umur utama. Iaitu, umur muda, umur bekerja dan umur tua. Umur muda adalah penduduk berumur 0-14 tahun, umur bekerja adalah penduduk berumur 15-65 tahun dan umur tua adalah penduduk berumur 65 tahun dan keatas. Bagi negeri Sarawak, peratusan penduduk dalam kumpulan umur bekerja dan umur tua menunjukkan peningkatan setiap tahun sejak tahun 2015 hingga 2019. Buktinya pada tahun 2019, peratusan umur bekerja dan umur tua adalah masing-masing 69.7% dan 7.6% berbanding hanya 67.9% dan 6.5% pada tahun 2015. Berbeza dengan umur muda, peratusan menunjukkan kumpulan umur ini berlaku penurunan setiap tahun dari tahun 2015 hingga 2019. Iaitu, sebanyak 25.6% umur muda pada tahun 2015 dan hanya 22.7% pada tahun 2019.

Kumpulan etnik	2015	2016	2017	2018
Bumiputera	16.3	15.5	15.4	15.0
Cina	12.2	11.3	10.8	10.0
India	10.9	9.8	8.1	7.8
Etnik lain ¹	7.0	5.0	4.3	3.6

Jadual 3 Kadar kelahiran kasar mengikut kumpulan etnik Sarawak bagi setiap 1,000 penduduk (2015-2019)

Beralih kepada ciri kelahiran. Dari data kumpulan umur, telah dapat dijangka bahawa kadar kelahiran di negeri Sarawak semakin berkurang dari tahun ke tahun. Pada tahun 2018, kadar kelahiran di Sarawak menunjukkan penurunan sebanyak 0.5 daripada tahun sebelumnya menjadikan kadar kelahiran kasar di Sarawak adalah 13.1 bagi setiap 1000 penduduk. Berbanding pada tahun 2017, kadar kelahiran kasar di Sarawak adalah 13.7 bagi setiap 1,000 penduduk. Berdasarkan data kadar kelahiran kasar, bayi perempuan lebih tinggi kadar kelahiran kasar berbanding lelaki. Buktinya, pada tahun 2018, bilangan bayi perempuan yang dilahirkan adalah 13.3 berbanding bayi lelaki 13.0 bagi setiap 1,000 penduduk. Memandangkan negeri Sarawak terdiri daripada pelbagai etnik, kadar kelahiran juga boleh dibahagikan mengikut kumpulan etnik iaitu Bumiputera, Cina, India dan lain-lain. Mengikut data dari Jabatan Perangkaan Malaysia, Bumiputera mencatatkan kadar kelahiran tertinggi di Sarawak dengan kadar kelahiran kasar 15.0 bagi setiap 1,000 penduduk pada tahun 2018. Sementara etnik lain-lain mencatatkan kadar terendah iaitu hanya 3.6 bagi setiap 1,000 penduduk pada tahun yang sama. Etnik Cina pula menunjukkan penurunan kadar kelahiran kasar yang tertinggi iaitu sebanyak 0.8 dengan kadar kelahiran kasar 10.8 pada tahun 2017 dan menurun kepada 10.0 bagi setiap 1,000 penduduk pada tahun 2018. Selain kadar kelahiran dibahagikan mengikut etnik, ia juga dibahagikan mengikut daerah pentadbiran. Bagi negeri Sarawak, kadar kelahiran kasar tertinggi adalah di Julau dengan 17.6 manakala yang terendah adalah Belaga iaitu 9.2 bagi setiap 1,000 penduduk. Namun begitu, kadar kelahiran hidup yang tertinggi dicatatkan oleh Kuching dengan bilangan sebanyak 8,395 bayi manakala Pakan mencatatkan nilai terendah iaitu hanya 216 bayi.

Jadual 3.7 Bilangan kematian dan kadar kematian kasar, Sarawak, 2015-2018

Kematian	2015	2016	2017	2018
Jumlah kematian penduduk	12,200	12,608	13,117	13,828
Kadar kematian kasar (lelaki)	4.9	5.1	5.2	5.4
Kadar kematian kasar (perempuan)	4.1	4.1	4.2	4.5

Jadual 4 Bilangan kematian dan kadar kematian kasar Sarawak (2015-2018)

Seterusnya, ciri penduduk di Sarawak dapat dilihat dari segi kematian. Pada tahun 2018, sejumlah 13, 828 kematian direkodkan di Sarawak sahaja. Jumlah ini membawa kepada peningkatan sebanyak 5.4% pada jumlah kematian pada tahun 2018 berbanding tahun sebelumnya iaitu 13, 117. Kadar kematian kasar pada tahun 2018 juga meningkat dari 4.7 pada tahun 2017 kepada 5.0 bagi setiap 1, 000 penduduk. Angka ini sekaligus menjadikan kadar kematian kasar pada tahun 2018 adalah yang tertinggi sejak tahun 2010. Bagi kadar kematian, lelaki lebih tinggi berbanding perempuan pada setiap tahun. Buktinya, pada tahun 2017 dan 2018, kadar kematian lelaki adalah masing-masing 5.2 dan 5.4. manakala perempuan masing-masing 4.2 dan 4.5. persamaannya adalah, setiap tahun sejak 2015 hingga 2018, kadar kematian bagi kedua-dua jantina sentiasa meningkat. Tambahan, pada tahun 2018, kadar kematian bayi meningkat 0.9 mata iaitu 7.2 kematian bagi setiap 1,00 kelahiran hidup berbanding 6.3 kematian pada tahun 2017. Sama seperti kelahiran, kematian juga dibahagikan kepada daerah pentadbiran. Pada tahun 2018, Kuching mencatatkan bilangan tertinggi iaitu sebanyak 2,964 kematian manakala bilangan terendah dicatatkan oleh Belaga iaitu 94 kematian. Kadar kematian tertinggi pula direkodkan di Pakan iaitu 7.9 manakala kadar kematian terendah adalah direkodkan di Belaga dengan kadar 2.2 kematian bagi setiap 1, 000 penduduk.

3.0 Faktor-faktor membawa kepada ciri-ciri tersebut

Terdapat banyak faktor yang membawa kepada ciri-ciri yang telah dinyatakan diatas. Dari segi jantina, lelaki lebih ramai berbanding dengan jumlah perempuan. Namun begitu, jumlah lelaki semakin berkurang dari tahun ke tahun. Sebaliknya pula berlaku pada perempuan. Hal ini demikian kerana, golongan lelaki lebih ramai meninggal disebabkan penyakit berbanding perempuan. Perempuan pula semakin peka akan pentingnya pengamalan gaya hidup sihat. Misalnya perempuan menjaga pemakanan, mengambil suplemen tambahan dan bersenam bagi mengekalkan tubuh badan yang sihat. Perkara ini secara tidak langsung meningkatkan jangka hayat perempuan. Peningkatan dalam bilangan wanita juga disebabkan oleh kadar kelahiran semulajadi. Dimana kadar kelahiran kasar bagi bayi perempuan di Sarawak adalah lebih tinggi daripada bayi lelaki. Jadi jelaslah perkara ini menyebabkan jumlah perempuan semakin meningkat, manakala lelaki berkurang dari tahun ke tahun.

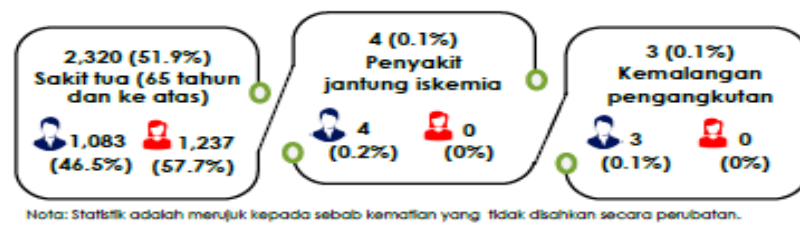
Dari segi kadar umur, umur muda (0-14 tahun) mengalami penurunan setiap tahun. Hal ini mempunyai kaitan dengan jumlah kelahiran setiap tahun. Dimana setiap tahun, Sarawak mengalami penurunan kadar kelahiran kasar. Hal ini disebabkan oleh penduduk Sarawak semakin peka akan amalan perancangan keluarga berbanding pada tahun-tahun sebelumnya. Bagi umur bekerja dan tua pula, setiap tahun mengalami peningkatan. Umur bekerja mengalami peningkatan tinggi di bandar-bandar utama seperti Kuching. Hal ini demikian kerana, golongan umur bekerja mula berhijrah ke bandar untuk menyambung pengajian atau bekerja. Bilangan golongan tua pula semakin meningkat disebabkan oleh kemajuan pada taraf kesihatan. Dimana golongan tua mudah untuk mendapatkan rawatan dengan teknologi yang pelbagai dan canggih. Maka perkara ini meningkatkan jangka hayat golongan tua.

Kumpulan etnik	2015	2016	2017	2018
Bumiputera	2.1	2.0	1.9	1.9
Cina	1.7	1.5	1.4	1.3
India	1.4	1.3	1.0	1.0
Etnik lain ¹	0.9	0.6	0.5	0.5

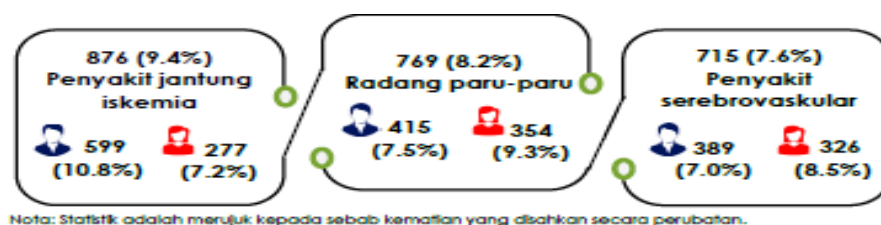
Jadual 5 Kadar kesuburan jumlah mengikut kumpulan etnik Sarawak bagi setiap wanita berumur 15-49 tahun (2015-2019)

Sejak tahun 2015 hingga 2018, Sarawak mengalami penurunan dari segi kelahiran. Hal ini dikatakan demikian kerana, berlaku penurunan kadar kesuburan bagi setiap wanita di dalam lingkungan umur reproduktif iaitu 15-49 tahun. Pada tahun 2018, kadar kelahiran Sepatutnya

kadar kesuburan adalah pada atau diatas paras penggantian iaitu purata 2.1 bagi setiap wanita pada umur reproduktif. Namun begitu, negeri Sarawak hanya mencapai angka tertinggi iaitu 1.9 bayi direkodkan oleh etnik Bumiputera. Penurunan kadar kelahiran ini juga disebabkan oleh pendedahan kepada amalan perancangan keluarga. Dimana masyarakat semakin peka akan kepentingannya dan mula merancang penjarakan atau bilangan anak bagi setiap keluarga. Kadar kelahiran kasar di Belaga disebabkan oleh infrastruktur kesihatan yang tidak mencukupi. Misalnya, hanya mempunyai klinik kecil dan bukannya hospital. Darjah ketersampaian juga sangat rendah. Dimana keadaan jalan dan jarak yang jauh menyukarkan penghantaran ibu bersalin ke bandar atau pekan terdekat dan menyebabkan perkara yang tidak diinginkan berlaku. Berbeza dengan , Kuching yang merupakan bandaraya dan juga mencatatkan kadar kelahiran tertinggi. Infstruktur kesihatan disana adalah sangat lengkap dan peratus kelahiran hidup sangat tinggi berbanding di pedalaman. Jadi, wajarlah Kuching mencatatkan angka kelahiran hidup tertinggi berbanding kawasan seperti Pakan.

Paparan 1 Tiga sebab kematian utama tidak disahkan di Sarawak (2018)

Paparan 2 Tiga sebab kematian utama disahkan di Sarawak (2018)

Seterusnya, faktor membawa kepada kematian. Kematian di Sarawak menunjukkan peningkatan. Sebab utama kematian di Sarawak adalah disebabkan oleh penyakit jantung iskemia. Dimana ia mencatatkan peratusan tertinggi iaitu 9.4% bagi sebab kematian yang disahkan secara perubatan. Kemudian diikuti oleh radang paru-paru dan penyakit serebrovaskular. Bilangan kematian lelaki lebih tinggi berbanding perempuan dan sebab utama kematian adalah penyakit jantung iskemia. Iaitu dengan jumlah 599 lelaki (10.8%) dan 277 (7.2%) perempuan. Bagi sebab kematian utama tidak disahkan terdiri daripada tiga sebab utama. Iaitu, sakit tua dengan angka tertinggi, penyakit jantung iskemia dan ketiga disebabkan

oleh kemalangan pengangkutan. Jika berdasarkan jantina, sebab utama kematian tidak disahkan adalah disebabkan oleh sakit tua. Buktinya, kematian akibat sakit tua pada tahun 2018 adalah 46.5% bagi lelaki dan 57.7% bagi perempuan. Bahagian Kuching mencatatkan bilangan kematian tertinggi. Hal ini demikian kerana, Kuching adalah bandaraya dan terdedah dengan kematian yang disebabkan oleh kemalangan. Perkara ini sekaligus mempengaruhi bilangan kematian.

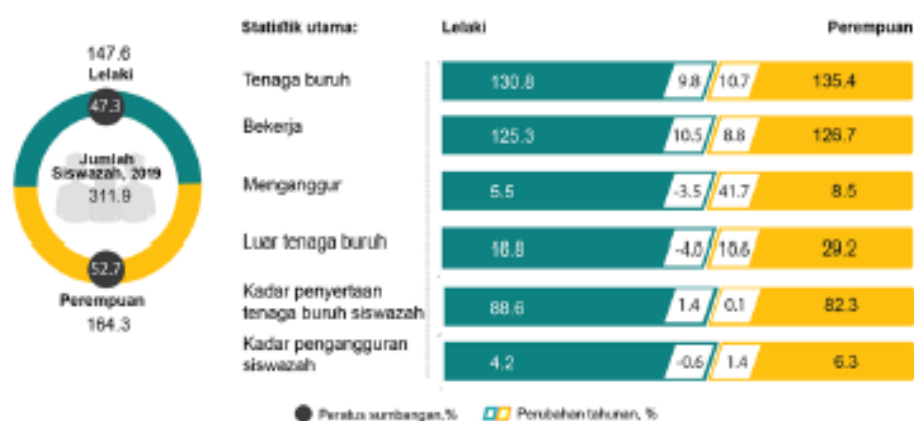
4.0 Kesan daripada faktor kepada sosioekonomi di negeri Sarawak

Kesan daripada faktor -faktor diatas kepada sosioekonomi adalah, peningkatan pada ekonomi atau KDNK negeri Sarawak yang merekodkan nilai ditambah berjumlah RM136.3 billion pada tahun 2019 berbanding RM133.0 billion pada tahun 2018. Pertumbuhan ekonomi ini bersifat sederhana dengan nilai 2.5% pada tahun 2018. Negeri Sarawak mampu menjadi antara penyumbang tertinggi kerana tiga sektor utama dalam negeri ini. Sektor tersebut adalah sektor perkhidmatan, sektor pembuatan dan sektor perlombongan dan pengkuarian. Sektor perkhidmatan merupakan penyumbang terbesar kepada ekonomi Sarawak. Hal ini disebabkan oleh perkembangan subsektor perdagangan borong dan runcit serta seusektor pendidikan. Dimana melalui pendidikan, banyak penyelidikan dilakukan ke atas inisiatif-inisiatif digital baharu bagi menyokong ekonomi digital di Sarawak. Sektor pembuatan menjadi sektor kedua tertinggi dengan disokong oleh subsektor pembuatan produk petroleum bertapis. Jawatankuasa Penyelarasan Perindustrian Negeri (ICC) juga telah meluluskan projek melibatkan produk mineral dan berusaha mempelbagaikan landskap perindustrian bagi merancakkan lagi sektor ini. Selain dua sektor ini, Sarawak terkenal dengan perlombongan dan pengkuarian terutamanya pengeluaran gas dan minyak.

Jadual 6 Tenaga buruh dan penduduk bekerja Sarawak (2010-2019)

Kesan seterusnya adalah terhadap tenaga buruh di Sarawak. Tenaga buruh di Sarawak adalah mencukupi dan menunjukkan peningkatan pada setiap tahun. Purata pertumbuhan tahunan bagi tenaga buruh juga meningkat dengan purata 2.3% pada tahun 2010 hingga 2019. Jumlah tenaga buruh di Sarawak sentiasa melebihi penduduk bekerja. Namun begitu, dalam masa yang sama, kedua-duanya menunjukkan peningkatan. Misalnya, pada tahun 2018, tenaga buruh adalah 1,316.7 ribu orang manakala 2019 adalah 1,346.8 ribu orang. Bagi penduduk bekerja, pada tahun 2018 mencatatkan 1,274.4 ribu orang manakala pada tahun 2019 mencatatkan 1,304.7 juta orang. Dibawah penduduk bekerja, kategori pekerja perkhidmatan dan jualan mendominasi penduduk bekerja di Sarawak. Pada tahun 2019, seramai 698.5 juta orang pekerja tertumpu pada sektor ini. Perkara ini membawa kepada peratusan pekerja tertumpu dalam sektor perkhidmatan dan pertanian adalah 74.3%. Kadar penyertaan tenaga buruh pada tahun 2019 di Sarawak adalah 68.4% berbanding 67.9% pada tahun 2017. Keadaan ini turut mempengaruhi kadar pengangguran di negeri Sarawak. Pada tahun 2019, kadar pengangguran semakin membaik iaitu 3.1% berbanding 3.2% pada tahun 2018.

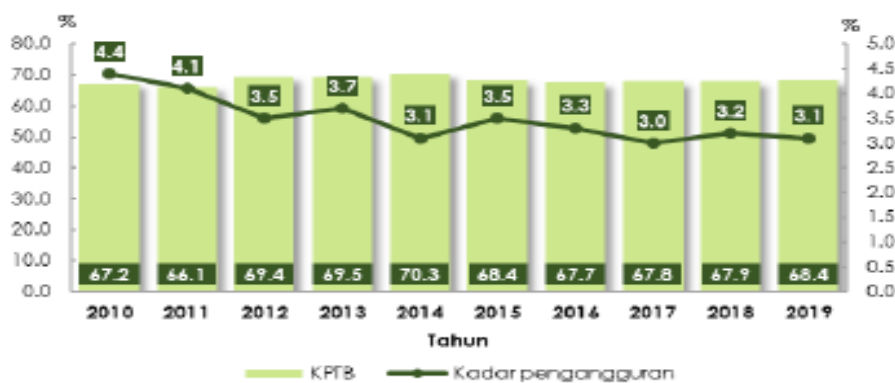
Carta 1 Statistik siswazah mengikut jantina Sarawak 2019

Disamping itu statistik siswazah turut terkesan dengan faktor bagi ciri penduduk di Sarawak. Berlaku peningkatan bilangan siswazah sebanyak 9.4% daripada 258.2 ribu pada tahun 2018. Pada tahun 2019, bilangan siswazah Sarawak adalah 311.9 ribu orang. Melalui nilai ini, jelas menunjukkan peningkatan pada jumlah tenaga buruh siswazah di Sarawak. Peningkatan tersebut adalah sebanyak 10.2% dengan jumlah siswazah seramai 266.0 ribu orang berbanding tahun sebelumnya 241.4 ribu orang. Kadar penyertaan tenaga buruh siswazah juga mencatatkan nilai yang tinggi pada tahun 2019 iaitu 85.3% berbanding 84.6% pada tahun 2018. Berlaku peningkatan sebanyak 0.7%. Perkara ini sekaligus membolehkan Sarawak mencatatkan seramai 252.0 ribu orang siswazah bekerja di Sarawak pada tahun 2019 dan kadar

pertumbuhan pada tahun tersebut adalah 9.7%. Namun begitu, kadar pengangguran tidak lari daripada sesebuah negara mahupun negeri. Oleh itu, kadar pengangguran siswazah pada tahun 2019 adalah 5.3% bersamaan 14.0 ribu orang. Berbanding pada tahun 2018, penganggur siswazah adalah seramai 11.7 ribu orang dengan kadar pengangguran siswazah sebanyak 4.8%. Berdasarkan jantina, komposisi penganggur siswazah lelaki mencatatkan 39.3% atau 5.5 ribu orang. Peratus ini lebih rendah berbanding tahap pengangguran siswazah perempuan iaitu seramai 8.5 ribu orang. Statistik siswazah turut mempengaruhi kadar gaji dan upah. Secara keseluruhannya, pada tahun 2019, purata gaji dan upah siswazah di Sarawak adalah RM4,968. Nilai ini lebih tinggi daripada tahun 2018 iaitu RM4,950. Penengah gaji dan upah pula adalah RM4,341 pada tahun 2019 dan menunjukkan peningkatan dari RM4,328 pada 2018.

	2015	2016	2017 ¹	2018
Bilangan penerima ('000)	697.0	706.1	728.8	743.0
Penengah (RM)	1,450	1,500	1,800	2,033
Purata (RM)	2,077	2,255	2,513	2,757

Jadual 7 Gaji dan upah bulanan Sarawak (2015-2018)

Jadual 8 KPTB dan kadar pengangguran Sarawak (2010-2019)

Akhirnya kesan terhadap, pendapatan isi rumah. Bagi kategori penengah, pendapatan isi rumah kasar bulanan adalah RM4,544 pada tahun 2019 dengan purata pertumbuhan tahunan penduduk Sarawak adalah sebanyak 2.9%. Di Sarawak pada tahun 2019, daerah Bintulu telah mencatatkan pendapatan isi rumah kasar bulanan penengah tertinggi iaitu RM7,380 berbanding 2016 iaitu RM5,966. Hal ini demikian kerana, Bintulu merupakan kawasan tumpuan perindustrian di daerah. Daerah Pusa merupakan negeri yang mencatatkan nilai terendah iaitu sebanyak RM2,449. Berlaku juga peningkatan ketaksamarataan pendapatan di Sarawak. Iaitu

dari nilai pekali 0.386 pada tahun 2016 kepada 0.387 pada tahun 2019. Namun begitu, nilai Pendapatan Garis Kemiskinan (PGK) bagi Malaysia telah disemak semula pada tahun 2019. Iaitu dengan memberi penekanan lebih kepada pengambilan makanan yang optimum dan sihat serta keperluan asas yang bukannya berfokus pada makanan berkualiti sahaja. Sejak dari masa tersebut nilai purata PGK Sarawak mulai menunjukkan penambahbaikan. Kemiskinan mutlak juga bertambah baik iaitu dari 11.9% pada tahun 2016 kepada 9.0% pada tahun 2019. Dalam masa sama, insiden kemiskinan mutlak di bandar dan luar bandar turut mencatatkan penurunan. Nisbah tanggungan penduduk di Sarawak. Nisbah tanggungan penduduk bagi tempoh 2015 hingga 2019 menunjukkan penurunan. Dimana trend nisbah tanggungan orang tua menunjukkan peningkatan iaitu daripada 10.4 pada tahun 2018 dan turun kepada 10.9 pada tahun 2019. Manakala nisbah tanggungan golongan muda pula menurun daripada 33.6 pada tahun 2018 kepada 32.5 pada tahun 2019.

5.0 Penutup

Secara ringkasnya, setiap negeri mempunyai ciri-ciri kependudukan bagi negeri masing-masing. Melalui ciri kependudukan tersebut, dapat dianalisis dan dikaji, faktor serta kesan ciri kependudukan tersebut terhadap sosioekonomi mahupun aspek-aspek yang ingin dikaji. Begitu juga dengan negeri Sarawak. berdasarkan semua data yang diperolehi dari Jabatan Perangkaan Malaysia, jelaslah bahawa, ciri-ciri kependudukan Sarawak adalah berdasarkan kadar pertumbuhan, jantina, umur, kelahiran, dan kematian. Faktor-faktor yang membawa kepada ciri ini adalah tahap kesihatan individu, teknologi dalam perubatan, kadar kesuburan dan kadar kelahiran semulajadi. Kemudian, faktor ini membawa kepada kesan. Kesan daripada faktor bagi ciri-ciri kependudukan di Sarawak adalah ekonomi iaitu KDNK semakin meningkat, tenaga buruh mencukupi, statistik siswazah semakin meningkat dan pendapatan isi rumah juga semakin membaik dari tahun ke tahun. Jadi, jelaslah bahawa, dengan mengetahui sesebuah kawasan, membolehkan pengkaji mengetahui pelbagai maklumat mengenai tempat tersebut.

Rujukan

Bernama. (2015, April 11). Adenan isytihar Serian bahagian baru di Sarawak. *Berita Harian Online*. <https://www.bharian.com.my/berita/nasional/2015/04/46952/adenan-isyti-har-serian-bahagian-baharu-di-sarawak>

(16 April, 2009). Retrieved from Wikipedia: https://ms.wikipedia.org/wiki/Geografi_Sarawak

Malaysian Aviation Commission. (21). Retrieved from <https://www.mavcom.my/bm/industri/obligasi-perkhidmatan-awam/profil-malaysia-timur/>

Jabatan Perangkaan Malaysia. (2020). *Poket Stats Negeri Sarawak ST1 2020* (Version 2020) [Dataset]. Jabatan Perangkaan Malaysia.

https://www.dosm.gov.my/v1/uploads/files/7_Publication/Infographic/PocketStats/Negeri/Sarawak/ST1-2020/Poket_Stats_Sarawak_ST1_2020.pdf

Jabatan Perangkaan Malaysian. (2019). *Laporan Sosioekonomi Negeri Sarawak 2019* (Version 2019) [Dataset]. Jabatan Perangkaan Malaysia.

https://www.dosm.gov.my/v1/uploads/files/1_Articles_By_Themes/National%20Accounts/GDPbyState/2020/Laporan_Sosioekonomi_Sarawak_2019.pdf

Jabatan Perangkaan Malaysia. (2019). *Laporan Survei Pendapatan Isi Rumah dan Kemudahan Asas Mengikut Negeri dan Daerah Pentadbiran* (Version 2019) [Jabatan Perangkaan Malaysia]. Jabatan Perangkaan Malaysia.

https://www.dosm.gov.my/v1/uploads/files/1_Articles_By_Themes/Prices/HIES/HIS-Report/HIS_Sarawak.pdf

@news. (2020, May 7). Ini nama daerah, bahagian di Sarawak: Mohon permit pergerakan rentas daerah. *Sarawak Voice*. <https://sarawakvoice.com/2020/05/07/ini-nama-daerah-bahagian-di-sarawak-mohon-permit-pergerakan-rentas-daerah/>

Fakta mengenai Sarawak. (2014). Gedung Khazanah Bangsa E-Boeneo.

<http://eborneo.dbp.gov.my/sarawak.html>

Dewan Bahasa dan Pustaka. (n.d.). Demografi. In *Kamus Dewan Edisi Keempat* (4th ed.).

Kamus Dewan. Retrieved May 18, 2021, from

<https://prpm.dbp.gov.my/cari1?keyword=demografi>

Pengenalan kepada demografi. (2013, May).

https://www.lppkn.gov.my/images/pdf/Pengenalan_Kepada_Demografi.pdf